

ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ!

Προτάσεις των Ανεξαρτήτων Νομικής για ένα νέο Σύνταγμα

Η κρισιμότητα των ημερών είναι δεδομένη, μετά το κοινοβουλευτικό πραξικόπημα του ΠΑΣΟΚ με την ψήφιση του «Μνημονίου», μετά την απεμπόληση της δημόσιας περιουσίας, μετά την πλήρη κατάλυση της λαϊκής κυριαρχίας και της εθνικής ανεξαρτησίας με την συμφωνία –στις 5/6/2011– επιβολής «τροϊκανού» ελέγχου σε υπουργεία και άλλους τομείς του κρατικού μηχανισμού. Το κίνημα των Αγανακτισμένων στις πλατείες της Ελλάδας, αλλά και κάθε ανεξάρτητη ομάδα που αντιδρά, δίνουν μία πνοή ελπίδας για την επόμενη μέρα. Με αυτά τα κοινωνικοπολιτικά δεδομένα το αίτημα για συνταγματική μεταρρύθμιση καθίσταται όλο και πιο επιτακτικό. Τα επιτελεία του πολιτικοοικονομικού πλέγματος εξουσίας προσπαθούν να ιδιοποιηθούν αυτή την λαϊκή τάση ώστε να την ενσωματώσουν και να την εκτονώσουν ανώδυνα, ενδυναμώνοντας παράλληλα την διατήρηση της εξουσίας τους. Ήδη έχουμε τις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ, της ΝΔ, του ΛΑΟΣ, αλλά και του κ. Δασκαλόπουλου του ΣΕΒ.

Εμείς νομίζουμε ότι μόνη λύση είναι η άμεση συγκρότηση Συντακτικής Λαϊκής Συνέλευσης με στόχο την παραγωγή νέου Συντάγματος για την χώρα μας. Και για να μην παρεξηγηθούμε: ούτε θέλουμε έναν κατ' επίφασιν Καταστατικό Χάρτη, ο οποίος θα συντηρεί και θα ενδυναμώνει τις υπάρχουσες άνισες, εξουσιαστικές σχέσεις, ούτε είμαστε κατάλοιπα και νοσταλγοί των Συνταγματιστών του 19^{ου} αιώνα. Πιστεύοντας βαθιά στην ανάγκη της κοινωνικής οργάνωσης, θεωρούμε ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να ξεφύγουμε από το άνωθεν επιβαλλόμενο ετερόνομο δίκαιο, και να οδηγηθούμε στην εκ του ιδίου του κοινωνικού υποκειμένου λαϊκή αυτοθέσμιση. Διότι, όπως επεσήμανε ο στοχαστής των αρχών του 20^{ου} αιώνα Βολίν, *«η οργανωτική αρχή πρέπει να βγει, όχι από ένα κέντρο κατασκευασμένο από πριν για να εξουσιάσει το σύνολο και να επιβληθεί σ' αυτό, αλλά ... από όλα τα σημεία, για να καταλήγει σε συνδετικούς κρίκους, φυσικά κέντρα προορισμένα να εξυπηρετούν τα σημεία αυτά»*. Επιθυμούμε λοιπόν την συγκρότηση ενός πολιτεύματος, ικανού να διασφαλίσει την αληθινή δημοκρατία και δικαιοσύνη, κι όχι την κίβδηλη έννοια της καπιταλιστικής «πολυαρχίας». Μ' αυτό το όραμα, οφείλουμε να επανασυνδέσουμε τις καλύτερες πολιτικές στιγμές της νεώτερης ιστορίας μας με την ζώσα –διεθνή και εγχώρια– ιδεολογική πραγματικότητα του παρόντος. Για να πετύχουμε το μεγάλο άλμα προς το –καλύτερο– μέλλον.

Ως Ανεξάρτητοι φοιτητές, αλλά και ως νέοι νομικοί, συνοψίζουμε παρακάτω κάποιες προτάσεις μας για το νέο Σύνταγμα. Γενικώς είναι πεποιθήσή μας ότι το ισχύον Σύνταγμα αποτελεί ένα από τα δημοκρατικότερα της σύγχρονης εποχής. Ωστόσο, στερείται καθιέρωσης ικανών δομών για την υλοποίηση των δικαιωμάτων που εξαγγέλλει, αλλά και διστάζει πολλές φορές να προχωρήσει στην δημιουργία ενός ανοιχτού θεσμικού πλαισίου, το οποίο να εξασφαλίζει την δυνατότητα πειραματισμού στις οργανωτικές μορφές σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

- Απαγόρευση άσκησης καθηκόντων Πρωθυπουργού για διάστημα μεγαλύτερου του ενός έτους, όπως όριζε ο Α. Παπαναστασίου στο άρθρο 84 του Σχεδίου Συντάγματος του 1925.
- Άμεση λαϊκή νομιμοποίηση πολυπρόσωπου εκτελεστικού οργάνου, της Προεδρίας της Δημοκρατίας, στο πρότυπο των πρώτων ελληνικών Συνταγμάτων του 1822 και 1823.
- Πρόβλεψη της προηγούμενης συμμετοχής στους συνταγματικά προβλεπόμενους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς για όλους τους ανώτατους κρατικούς λειτουργούς.
- Ασυμβίβαστο βουλευτικής και υπουργικής ιδιότητας.
- Αυστηροποίηση του θεσμού των νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων προς την εκτελεστική εξουσία, και του χαρακτηρισμού νομοσχεδίων ως κατεπειγόντων .
- Κατοχύρωση του πολιτικού δικαιώματος στην ταχύτερη εξέταση υποθέσεων και έκδοσης αποφάσεων από τα δικαστήρια.
- Διαρκής ανακύκλωση των δικαστικών λειτουργών στις βαθμίδες της απονομής της δικαιοσύνης, όπως πρότεινε ο Κ. Μπέης, σύμφωνα με το ιαπωνικό σύστημα.
- Πλήρης αποσύνδεση της δικαστικής από την εκτελεστική εξουσία, με την εκλογή της ηγεσίας της από ευρύτερο σώμα κομματικών εκπροσώπων, εκπροσώπων των ενώσεων των δικαστών και των λοιπών νομικών επαγγελματιών, και εκπροσώπους των συνδικάτων των εργαζομένων, όπως προτείνει ο Δ. Καλτσώνης, παραπέμποντας στο βενεζουελανό Σύνταγμα.
- Κατάργηση του Αρείου Πάγου ως ελέγχοντος ασφυκτικά τις αποφάσεις και την συμπεριφορά των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών.

- Θεσμοθέτηση με ειδικούς όρους για τα δικαστήρια της χώρας αρμοδιότητας ακύρωσης αντισυνταγματικών διατάξεων νόμου στα πλαίσια του διάχυτου και παρεμπιπτοντος ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων.
- Αποφασιστικό υποχρεωτικό δημοψήφισμα για κάθε πρόταση ποινικοποίησης συμπεριφοράς.
- Ευρεία λαϊκή συμμετοχή στην Δικαιοσύνη, με την απαραίτητη συνδρομή νομικού προσωπικού, στο πνεύμα του Σχεδίου Συντάγματος του Ρήγα Βελεστινλή του 1797 και του Α' Ψηφίσματος του Εθνικού Συμβουλίου στις Κορυσχάδες του 1944.
- Ειδικευμένες συνελεύσεις στα πλαίσια του δικαστικού συστήματος, όπου θα εξετάζονται οι ερμηνείες των συνταγματικών δικαιωμάτων.
- Πλήρης εξομοίωση του χρόνου παραγραφής των αδικημάτων που τελούνται από υπουργούς σε σχέση με τα καθήκοντά τους με τον αντίστοιχο χρόνο που προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα.
- Αντικατάσταση της προκαταρκτικής επιτροπής από συμβούλιο δικαστών.
- Άρση του ισχύοντος χρονικού περιορισμού άσκησης της αρμοδιότητας της βουλής να διώκει τους αδικήσαντες υπουργούς (μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής σύνοδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος)
- Κατάργηση της δυνατότητας της βουλής να παύει τη δίωξη μέχρι και την έκδοση της απόφασης του ειδικού δικαστηρίου. Άπαξ και παραπεμφθεί κάποιος να αποκλείεται περαιτέρω ανάμειξη της βουλής στην διαδικασία.
- Υπαγωγή των ποινικών αδικημάτων των υπουργών και των υφυπουργών στις ισχύουσες για όλους τους υπόλοιπους Έλληνες ποινικές διατάξεις.
- Περιστολή της βουλευτικής ασυλίας, που θα επιτρέπει στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές την άσκηση δίωξης επί αξιόποινης πράξης που καταφανώς στερείται κάθε συνδέσμου με την πολιτική δραστηριότητά τους. Αντίστοιχο πλαίσιο θέτει το άρθρο 57 του αυστριακού Συντάγματος.
- Καθιέρωση ανωτάτου ορίου συνολικής βουλευτικής θητείας, υπέρβαση του οποίου θα συνεπάγεται απόλυτο και γενικό κώλυμα εκλογιμότητας. Η ιδέα αυτή, υποστηριζόμενη στο πρώτο γαλλικό Σύνταγμα του 1791, διασφαλίζει ότι η νομοθετική εξουσία δεν θα αφορά διάφορους επαγγελματίες πολιτικούς, ότι η αντιπροσωπευτική συνέλευση «δεν θα παρουσιάσει συντεχνιασμό, ούτε θα εκφυλισθεί σε αριστοκρατία», όπως παρατηρούσε ο E. Sieyès.

- Μείωση, αυστηρή οριοθέτηση και έλεγχος των εκλογικών δαπανών των βουλευτών από διευρυμένη, αποτελούμενη από δικαστές, ειδική επιτροπή.
- Έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων ως αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως προτείνει ο Κ. Χρυσόγονος.
- Ισότιμη μεταχείριση των πολιτικών κομμάτων (π.χ. στην κατανομή τηλεοπτικού χρόνου κατά τις προεκλογικές διαδικασίες).
- Διεύρυνση του δημοκρατικού διαλόγου στο Κοινοβούλιο, πέρα από την όποια πλειοψηφική αλαζονεία.
- Μέρος της Βουλής να είναι κληρωτό από το σύνολο των πολιτών.

- Παγιοποίηση της απλής αναλογικής για κάθε είδους εκλογική διαδικασία, ώστε να προστατεύεται η ανόθευτη έκφραση της λαϊκής βούλησης.
- Επανάληψη κάθε είδους εκλογικής διαδικασίας σε περίπτωση αποχής άνω του 45% του συνόλου των πολιτών.

- Πρόκληση αρνητικού νομοθετικού ψηφίσματος ως δικαίωμα της κοινοβουλευτικής μειοψηφίας, κατά το νόημα του άρθρου 42 του δανικού Συντάγματος. Έτσι θα αποτελέσει «πραγματικό αντίβαρο στην εξουσία και όργανο ελέγχου της από το εκλογικό σώμα», όπως τονίζει ο Κ. Χρυσόγονος.
- Καθιέρωση της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, δηλαδή τη δυνατότητα να εισάγεται στο κοινοβούλιο προς ψήφιση σχέδιο νόμου προτεινόμενο από ορισμένο ελάχιστο αριθμό πολιτών.
- Καθιέρωση της λαϊκής αρνησικυρίας, δηλαδή της διαδικασίας με την οποία ένας ελάχιστος αριθμός πολιτών προκαλεί αποφασιστικό δημοψήφισμα σχετικά με την κατάργηση ενός νόμου που έχει ψηφιστεί από το κοινοβούλιο.
- Έλεγχος προ της ψήφισης των νομοσχεδίων από ανεξάρτητες –αναδεικνυόμενες με κυκλική εναλλαγή μέσω των οικείων σωματείων– επιτροπές μαχομένων νομικών, δικηγόρων και πανεπιστημιακών, με δικαίωμα αναπομπής.
- Κατοχύρωση του δικαιώματος των συνδικαλιστικών φορέων των εργαζομένων να προτείνουν νομοσχέδια, καθώς και των φοιτητικών κοινοτήτων στα θέματα που τις αφορούν.

- Καθιέρωση υποχρεωτικού κυρωτικού της συμβάσεως δημοψηφίσματος, επεκτεινόμενου σε κάθε συνομολόγηση διεθνούς συμφωνίας.
- Απαγόρευση εγκατάστασης ξένων στρατιωτικών βάσεων σε ελληνικό έδαφος, στην λογική του –αντίθετου στον δεσποτισμό του καπιταλιστικού πυρήνα– άρθρου 13 του Συντάγματος της Βενεζουέλας.
- Απαγόρευση συγκατάθεσης της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας σε οποιαδήποτε συνθήκη, που στοχεύει στην κατάργηση της πολιτικής ύπαρξης και ανεξαρτησίας της Ελλάδας, όπως επέτασσε το άρθρο 125 του Συντάγματος της Τροιζήνας του 1827.
- Καθιέρωση υποχρεωτικού αποφασιστικού δημοψηφίσματος για κάθε συνταγματική μεταρρύθμιση.
- Δραστική μείωση της έντασης και της έκτασης των περιοριστικών μέτρων μετά από κήρυξη κατάστασης πολιορκίας, με ταυτόχρονη κατάργηση των απεριόριστων εξουσιών των στρατιωτικών αρχών του ν. 566/1977.
- Καθιέρωση Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος για κάθε πολίτη ως υλική έκφραση των ήδη κατοχυρωμένων στο ισχύον Σύνταγμα κοινωνικών δικαιωμάτων (άρθρο 21).
- Προώθηση του πολιτικού ρόλου των ομοιοεπαγγελματικών, κλαδικών και εργοστασιακών σωματείων, καθώς και της τοπικής και καθ' ύλην αποκέντρωσης και των Πανεπιστημίων.
- Παροχή πλήρους πολιτικής και συνδικαλιστικής ελευθερίας στο ανώτερο προσωπικό της δημόσιας διοίκησης, των ενόπλων δυνάμεων και της Αστυνομίας.
- Επαναφορά της βενιζελικής διοικητικής αρχής «κάθε συνοικισμός και κοινότητα», μακριά από τον «καλλικρατικό» απολυταρχισμό και με ειδικές προσαρμογές στους μητροπολιτικούς δήμους των μεγάλων πόλεων.
- Δημιουργία αυτόνομων κοινοτικών υπηρεσιών (παιδική μέριμνα, κέντρα υγείας, εκπαίδευση), με ιδιαίτερη εσωτερική οργάνωση στην βάση της άμεσης συμμετοχής των πολιτών.

... και μία πρωτότυπη πρόταση

- Το δημαρχείο. Το «δημαρχείο» καθώς θα είναι το κέντρο της ζωής των δημοτών είναι απαραίτητο να βρίσκεται κοντά σε άλλα σημαντικά κτήρια, όπως τα σχολεία της κοινότητας και να περιβάλλεται από χώρους πρασίνου, ώστε οι πολίτες να έχουν ήδη από παιδική ηλικία αποκτήσει μια οργανική σχέση με αυτό. Θα αποτελείται από ένα κλειστό αμφιθέατρο σχεδιασμένο για να φιλοξενεί περίπου 13.000 άτομα και που φυσικά θα διαθέτει κάθε απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό. Ακόμα θα διαθέτει τους απαραίτητους χώρους για τον δήμαρχο με το δημοτικό συμβούλιο και για τις ελεγκτικές επιτροπές της εκκλησίας. Στο δημαρχείο διεξάγονται οι εκλογές, αλλά και τα δημοψηφίσματα. Τέλος, ως σημειωθεί ότι παρ' ότι θα αξιοποιεί την τεχνολογία προκειμένου τα πρακτικά των συνελεύσεων της εκκλησίας του δήμου λόγου χάρη να είναι άμεσα προσβάσιμα σε όλα τα μέλη της δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επιτραπεί σε αυτή να υποκαταστήσει την συλλογική δράση.

... και μία πρόταση για το ακροτελεύτιο άρθρο του νέου Σύντάγματος

- Επαναφορά του λόγου του Ρήγα: Όταν η Διοίκησης βιάζει, αθετή, καταφρονή τα δίκαια του λαού, και δεν εισακούη τα παράπονά του, το να κάμη τότε ο λαός ή κάθε μέρος του λαού επανάστασιν, να αρπάζη τα άρματα, και να τιμωρήση τους τυράννους του, είναι πλέον ιερόν από όλα τα δίκαιά του, και το πλέον απαραίτητον απ' όλα τα χρέη του.

Γράφτηκε από τον Ιάσονα Κουτούφαρη-Μαλανδρίνο.

Εγκρίθηκε από τους Ανεξάρτητους Νομικής Αθηνών
και δημοσιεύθηκε στον ιστότοπό τους στις 8 Ιουνίου 2011.